

PAROCHIE VAN DE H. MARTINUS te Groningen

(Oud-Katholieke parochie voor Groningen, Friesland, Drenthe en de Noordoostpolder)

Parochiebrief 14-1-2023 No. 2023.1. (72)

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. Al wie het woord zal horen – gedachten bij een lied van Barnard
3. Oecumenische middagviering 15 januari in de Martinikerk
4. Actie Kerkbalans 2023 is van start!
5. Diocesane livestreamvieringen
6. Hoe wij vieren
7. Thuiscollecte
8. Veilige kerk
9. Agenda vieringen
10. Contact

Van de pastoor

De eerstkomende viering is op *zondag 15 januari om 11.00 uur*. In deze dienst van Schrift en Gebed wordt de Doop van de Heer in de Jordaan gevierd. Dit is één van de drie “momenten” van het feest van Epifanie, de verschijning van de Heer aan de volken. De antifoon bij de Lofzang van Maria op Epifanie (Kerkboek, no. 179) brengt dat als volgt onder woorden:

Deze dag is voor ons het feest dat niet aan één, maar aan drie mysteriën gewijd is:
heden leidt een ster de wijzen naar de kribbe,
heden is ter bruiloft water tot wijn geworden,
heden is heeft Christus van Johannes in de Jordaan de doop willen ontvangen;
en dat alles is om onze redding. Halleluja.

De vreugde van Epifanie kunt u *zondagmiddag 15 januari om 17.00 uur* nog eens vieren in de Martinikerk aan Grote Markt in Groningen. Daar wordt 's middags in het kader van de *Bidweek voor de Eenheid* door de Groninger binnenstadskerken een Festival of Lessons & Carols gehouden, waaraan ook onze parochie deelneemt.

Kerst 2022: het kon weer!

Ik denk dat wij met dankbaarheid mogen terugzien op de viering van het Kerstfeest. In 2019 hadden we voor het laatst de Kerstnacht mis kunnen vieren en nu kon het weer.

Het gevoel van saamhorigheid dat bij Kerst hoort, bleek ook bij de chocolademelk en het kerstbrood na de dienst. Er werd nog lang door parochianen en gasten nagepraat!

Onze mooie *kerststal* stond tegen de muur achter het altaar. De achtergrond werd gevormd door grote vochtvlekken en door afbladderende muurverf ten gevolge van de wateroverlast die afkomstig is van het pand naast de kerk. Deze achtergrond van de “arme” stal werd zeer geslaagd gevonden, maar dat was het natuurlijk in werkelijkheid niet! Om zelf een advocaat in de arm te nemen om de schade te verhalen, ontbreekt het onze parochie gewoonweg aan geld. Maar gelukkig blijkt deze “affaire” – want zo mag je het wel noemen – opgepakt te kunnen worden door de verzekering, die rechtsbijstand verleent in geval van schade berokkent door derden. Hopelijk kan nu de oorzaak van de overlast worden aangepakt en de schade definitief verholpen.

Het was goed om op *1 januari* het nieuwe jaar 2023 ook samen te beginnen met het vieren van de eucharistie. Na de dienst hebben we elkaar met (alcoholvrije) bubbels en oliebollen *Veel heil en zegen in het Nieuwe Jaar* toegewenst.

Ontwerptekening voor een altaarschilderij met de doop van de Heer door Johannes in de Jordaan door Jacob de Wit (1695-1754), een schilder die ook voor oud-katholieke kerken – bijv. in Delft – heeft gewerkt.

Wat ook weer kan is het houden van *grotere bijeenkomsten op bisdomsniveau*. Op 8 januari kon dit jaar weer de *nieuwjaarsontmoeting* van het aartsbisdom in de kathedraal in Utrecht worden gehouden. Na de feestelijke vespers – waarin onze eigen Gabriëlle Hooimeijer één van de acolieten was - met preek van de aartsbisschop en het voorlezen van een selectie van nieuwjaarswensen vanuit de wijde oecumene door de deken van het kapittel, was er een geanimeerde ontmoeting in de Driehoek naast de kathedraal. Dit soort bijeenkomsten zijn ook goed voor het besef dat je als kleine oud-katholieke parochie – zoals bijv. Groningen – een onderdeel van een groter geheel, ja, van de wereldkerk bent.

Zo'n ervaring van het samen-kerk zijn kan ook worden beleefd door het meevieren van de *Chrismamis* in de week voor Pasen of bij een *priesterwijding*.

Dat laatste kan op zaterdag *28 januari om 14.30 uur*. Dan zal Marco Derks, diaken in de parochie Gouda, waarvan hij pastoor zal worden (foto hierboven) tijdens een pontificale eucharistieviering in de Gertrudiskathedraal in Utrecht tot priester worden gewijd. Aartsbisschop Bernd Wallet gaat voor in deze viering. Na de viering is er niet alleen gelegenheid om de nieuwgewijde priester te feliciteren, maar ook om andere mensen uit de kerk te ontmoeten.

Ik wil u graag uitnodigen om als u in de gelegenheid bent zo'n viering of bijeenkomst op bisdomsniveau mee te maken.

Hartelijke groet voor u allen,

Wietse van der Velde, pastoor

2. Al wie het woord zal horen

Afgelopen december was ik op de begraafplaats Soestbergen in Utrecht. Het is één van de oudste begraafplaatsen in ons land die buiten een stad zijn aangelegd. Midden op de begraafplaats is een bijzondere grafheuvel met daarin 170 gemetselde grafruimtes. Eén daarvan is de grafkelder van de aartsbisschoppen van Utrecht. In een hoek van de begraafplaats is echter een afgescheiden gedeelte, waar de Utrechtse oud-katholieke parochie haar eigen begraafplaats heeft.

Toen ik daar rondliep en de grafstenen bekeek, vond ik daar ook de grafsteen van de in 2010 overleden dichter en theoloog Willem Barnard. Toevalligerwijze las ik in die tijd ook in zijn al in 2009 uitgegeven verzamelde dagboeken. Die twee dingen deden mij terugdenken aan wat hij met zijn liederen voor de Nederlandse christenheid heeft betekend en nog steeds betekent

Onder het pseudoniem Guillaume van der Graft publiceerde hij veel poëzie. Als predikant in de Nederlandse Hervormde Kerk gaf hij in de vijftiger jaren van de vorige eeuw door zijn zgn. Nocturen-diensten in de Amsterdamse Maranathakerk de stoot tot de vernieuwing van het kerklied in de protestantse kerken. Zijn naam zal verbonden blijven met het kerklied in de Nederlanden, want woorden die uit zijn pen zijn gevloeid worden zondag aan zondag in Nederlandse kerken – protestant en katholiek – gezongen. Zijn liederen waaiden al snel ook over naar de oud- en rooms-katholieke gezangbundels. Het feit dat Barnard in de tachtiger jaren zijn geestelijk huis in de Oud-Katholieke kerk vond heeft er zeker toe bijgedragen dat in ons gezangboek van 1990 ook veel van zijn liederen zijn opgenomen (de appendix van 2006 voegde daar nog eens vier aan toe). Je zou - denk ik - kunnen zeggen dat Barnard ademde op de woorden van de Bijbel zoals die weerklinken in de gang van het kerkelijk jaar.

Hij zong trouwens ook altijd zeer luid. Toen ik als jonge priester in - ik denk - 1985 voorging in de inmiddels in 1989 gesloten oud-katholieke St. Jacobuskerk in Utrecht, was mijn moeder daar ook bij. Na afloop van de dienst zei zij tegen mij, dat achter haar toch een man wel heel hard had zitten zingen (als ik mij niet vergis, gebruikte zij zelfs het woord brullen). Ik zei toen tegen haar: dat is nu de man van wie je iedere week wel één of meer liederen zingt.

Eén van de liederen van Barnard is gezang 974 en wordt omdat die in de appendix staat, vrees ik niet veel gezongen. Het is een Bijbellied bij een tekst uit de brief van Jakobus (1, 22-25). Het is een lied over het horen van het woord van God. Op het eerste gezicht/gehoor lijkt het geen verband te hebben met de Kersttijd waarin wij als geloofsgemeenschap nu leven. Maar dat is er wel!

Al wie het wie het woord zal horen
en doet het daarna niet
is als een mens die ziet
het eigen aan geboren
gelaat zo 't in de spiegel staat.

Maar hééft hij 't al geweten,
dit beeld van zijn bestaan,
daarna zijns weegs gegaan
terstond is hij 't vergeten
en ziet
doch kent zichzelf niet!

Ons beeld, ons ware wezen,
woord Gods in eigen vlees,
volmaakt en zonder vrees,
staat in de wet te lezen –
zo doet
wat zalig is en goed.

Al wie het woord zal horen. Hier is het Woord zelf aan het woord, terwijl zijn leerlingen – wij – luisteren. Afgebeeld is Christus in de synagoge van Nazareth (het evangelie van de derde zondag na Epifanie in het leesjaar C) op een fresco uit ca. 1350.

Dit Bijbellied, dit kerklied is op het eerste gezicht, laat staan gehoor, niet gemakkelijk (dat zijn trouwens wel meer liederen van Barnard niet). Maar juist omdat het in dit lied gaat om een wezenlijk deel van het christelijk geloof, wil ik proberen er wat te verduidelijking over te zeggen. Het woord voor *woord* en *daad* is in het Hebreeuws één en hetzelfde “*dabar*”. Woord en daad zij ook één bij God.

Denk maar aan Genesis 1: God sprak en het was er. Bij ons mensen is dat nog al eens anders. Is ons woord daad? Dekken ze elkaar? Lukt ons dat?

De brief van Jacobus, de broeder des Heren en leider van de jonge kerk in Jeruzalem, staat niet voor niets in de Bijbel. Hij roept ons toe: Wees, wie je bent! Wees, wat je van Godswege door en in Christus, jouw heer en broeder bent! Het kan in en door zijn kracht.

Maar waarom gebeurt dat dan zo vaak niet? Vrome woorden waar onze mond van kunnen overvloeien doen het niet alleen. Het heil ligt niet in het reciteren van Bijbelteksten, van liederen en gebeden, waarmee een (christen)mens zich heel gemakkelijk kan indekken en die zijn daden toedekken. Jezus zelf zei het al: “Niet ieder die tot mij zegt: Heer, Heer, zal in het koninkrijk der hemelen binnengaan, maar wie de wil doet van mijn Vader, die in de hemelen is.” (Matteüs 7, 21). Jakobus en in zijn voetspoor Barnard roepen ons op in de spiegel te kijken en wakker te schrikken. Wij moeten niet langer onszelf zien, maar Hem – Christus – het vleesgeworden Woord van God als daad aan ons. Met Kerstmis vierden wij met hernieuwde intensiviteit dat met de komst van Jezus Christus als mens in onze wereld, het Woord van God vlees is geworden, dat Gods liefde voor ons mensen in Hem zichtbaar en voelbaar is geworden. (Johannes 1, het evangelie van Kerstmorgen). Het Woord van God is zo onontkoombaar dichtbij gekomen, dat een mens er niet meer omheen kan.

Kerstmis heeft ons opgeroepen dat Woord van God, de vleesgeworden liefde voor de mensen, met de daad te beamen. Amen betekent: zo is het. Amen betekent dus: de daad bij het woord voegen. Christelijk geloof, Kerstgeloof is van een uiterste radicaliteit. Het vraagt namelijk jezelf. Het vraagt je je totaal te verliezen aan dit Woord van God, je totaal te verliezen aan zijn wereld en de mensen die daarop wonen, doen wat het Woord van God zegt in zijn heilzame aanwijzingen in de Bijbel voor ons leven. Wij mogen dat Woord in de daad omzetten.

Doe je dat, dan zul je jezelf echt vinden, dan vinden wij de gemeenschap - het echte en diepe contact - met God en Christus. En het vinden van God en jezelf en je naasten: dat is “zalig en goed”.

Wietse van der Velde, pastoor

3. Oecumenische viering in de Week van Gebed voor Eenheid 15 januari 17.00 uur Martinikerk Groningen

Op de derde zondag van januari vieren we traditiegetrouw de oecumene in de Binnenstad van Groningen. Het thema van dit jaar is: *Doe goed! Zoek recht!*

We doen dat in de vorm van een “Festival of Lessons and Carols” voor deze tijd van het kerkelijke jaar: Epifanie. De dienst is in het Nederlands, maar de hymns en koorzang zijn in het Engels. Het koor dat zingt is Choral Voices o.l.v. Daniël Rouwkema. De voorgangers zijn de pastores van de rooms-katholieke Martinusparochie, de protestantse Nieuwe Kerk, de evangelisch-lutherse gemeente, de remonstrantse gemeente, de doopsgezinde gemeente en de oud-katholieke Martinusparochie.

gewelf van de Martinkerk, de oude hoofdkerk van Groningen

De dienst vindt plaats op zondag 15 januari om 17.00 uur in de Martinikerk aan de Grote Markt. Voor deze kerk is gekozen omdat die door de verschillende diensten die er die zondag worden gehouden goed verwarmd is!

Graag nodig ik u om samen met christenen uit andere geloofsgemeenschappen onze eenheid in Christus te vieren!

WvdV

4. Actie Kerkbalans 2023 is van start!

Vandaag 14 januari is de jaarlijkse Actie Kerkbalans weer van start gegaan. Op verschillende plekken is die letterlijk ingeluid door kerkklokken. Door het hele land vragen plaatselijke parochies en gemeenten – ook de oud-katholieke - hun leden om een financiële bijdrage over te maken. Deze week valt ook bij u de brief op de mat of beter in de mailbox.

Na lastige jaren staan de deuren van de kerk nu gelukkig weer wagenwijd open. Daar zijn we dankbaar voor! Het is ook het moment dat we als parochie weer op volle kracht vooruit willen en kunnen. We willen een plek zijn en blijven waar leden rust en verdieping vinden en God ontmoeten. Waar we naar elkaar omzien en voor elkaar zorgen. Waar we klaarstaan voor mensen in de samenleving die onze steun nodig hebben. Uw bijdrage is onmisbaar om dit samen kerk-zijn ook in 2023 vorm en inhoud te geven.

Naast doneren, kunt u de Actie ook ondersteunen door er aandacht voor te vragen in uw eigen omgeving.

De kerk kan alleen bestaan dankzij de financiële steun van haar leden. Doe daarom mee aan de Actie Kerkebalans en vul het toezeggingsformulier ruimhartig in.

Doet u dit jaar (ook weer) mee?

Alvast veel dank voor uw bijdrage! Door vandaag te geven, kan de kerk blijven doen waar ze al eeuwenlang voor staat. **Op naar de kerk van morgen.**

Het kerkebestuur

5 .Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een *livestreamuitzending* om 10.00 uur vanuit de *kathedrale kerk te Utrecht* verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken.

6. Hoe wij vieren

In juni 2022 zijn alle coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen.

Dit betekent voor onze manier van vieren het volgende.

1. De 1,5 meter afstand komt te vervallen.

2. Een vaste zitplaats is niet meer nodig.

N.B. Door het flexibele karakter van de zitplaatsen in de kerk, is het voor iedereen die dat wenst mogelijk om de anderhalve meter afstand te bewaren.

3. Een mondkapje hoeft niet meer gedragen te worden.

4. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging "vrede" wensen.

5. De heilige communie wordt onder twee gedaanten uitgereikt.

Hygiëne blijft ook hier een rol van betekenis spelen. Het drinken uit de kelk wordt echter in onze parochie nog niet gedaan. De kelk wordt door een assistent vastgehouden. U kunt dan de hostie in de wijn dopen.

Het blijft de persoonlijke keuze van iedere communicant om de heilige communie onder één of twee gedaanten te ontvangen.

Wietse van der Velde, pastoor

7. De 'thuiscollecte'

U kent allemaal dit zinnetje uit de afkondigingen: *"De collecte tijdens het offertorium is bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen"*... Onze vieringen zijn gelukkig hervat, maar nog niet iedereen durft het aan naar de kerk te komen of men is om andere redenen verhinderd de viering bij te wonen. En toch gaan de kosten gewoon door. Het Bisschoppelijk Bureau herinnerde ons, juist vanwege die doorgaande kosten, de inkomsten uit de thuiscollecten daarom niet te vergeten. Terecht natuurlijk. Verschillende parochies hebben verschillende oplossingen. Wij stellen voor om het simpel te houden. En dat is dat u gewoon af en toe een bedrag overmaakt op de bekende bankrekening van de kerk.

Rekeningnummer van de parochie is:

NL12INGB0003941884 t.n.v. Oud-Katholieke parochie v.d. H. Martinus te Groningen,

onder vermelding van 'thuiscollecte'.

Dan weet Christa wat de bestemming is. (Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

8. Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

9. Agenda vieringen

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2:
vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 11.00 uur.

Voor de vieringen met *Kerst, de Goede Week en Pasen* en eventuele andere bijzondere vieringen: zie de agenda in de parochiebrieven voorafgaande aan die dagen.

Vieringen Grace Church (van de Anglicaanse gemeenschap):

iedere 2^e en 4^e zondag van de maand om 10.30 uur in onze kerk.

Eucharistievieringen Friesland, Caeciliakerk, Tsjerkepaed 26, 9081 AT Lekkum.

Iedere eerste zaterdag van de maand om 19.00 uur

10. Contact

Oud-Katholieke parochie van St. Martinus te Groningen

deservitor (waarnemend *pastoor*):

can. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuustraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela

tel. 0597 221080/06 481 99 493

secretaris

mevr. Renée Lokman

mail: secretaris@groningen.okkn.nl

contactpersoon Friesland:

dhr. Pieter van Hes

mail: ptvhes@xs4all.nl

